

IV

(Egyéb jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG HATÁROZATA

(328/05/COL)

(2005. december 20.)

az állami támogatások anyagi jogi és eljárásjogi szabályainak ötvenharmadik alkalommal történő módosításáról új, 18C. számú fejezet bevezetésével: A közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatás

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

TEKINTETTEL az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra ⁽¹⁾ és különösen annak 61–63. cikkére és 26. jegyzőkönyvére,

TEKINTETTEL az EFTA-államok közötti, a Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra ⁽²⁾ és különösen annak 24. cikkére, 5. cikke ⁽²⁾ bekezdésének b) pontjára, valamint 3. jegyzőkönyve I. részének 1. cikkére és 3. jegyzőkönyve II. részének 18. és 19. cikkére,

MIVEL a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 24. cikke értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság juttatja érvényre az EGT-megállapodás állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseit;

MIVEL a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 5. cikke ⁽²⁾ bekezdése b) pontja értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság közleményeket és iránymutatásokat ad ki az EGT-megállapodás által szabályozott ügyekben, amennyiben a fenti megállapodás vagy a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás kifejezetten így rendelkezik, vagy amennyiben az EFTA Felügyeleti Hatóság ezt szükségesnek ítéli;

EMLÉKEZTETVE az EFTA Felügyeleti Hatóság által 1994. január 19-én elfogadott állami támogatással ⁽³⁾ kapcsolatos eljárásjogi és anyagi jogi szabályokra ⁽⁴⁾;

MIVEL az Európai Bizottság 2005. július 13-án keretközleményt fogadott el a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatás szabályainak meghatározásáról ⁽⁵⁾;

MIVEL ez a közlemény az Európai Gazdasági Térségre is vonatkozik;

MIVEL az EGT állami támogatásokra vonatkozó szabályainak egységes alkalmazását az egész Európai Gazdasági Térségben biztosítani kell;

MIVEL az EGT-megállapodás XV. mellékletének végén található „Általános rendelkezések” című II. pontja értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság köteles a Bizottsággal folytatott konzultációt követően az Európai Bizottság által elfogadott jogi aktusoknak megfelelő jogi aktusokat elfogadni;

Az Európai Bizottsággal való konzultációt követően;

EMLÉKEZTETVE arra, hogy az EFTA Felügyeleti Hatóság 2005. október 19-én e tárgyban levélben konzultált az EFTA-államokkal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. Az állami támogatásokra vonatkozó iránymutatást a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló új, 18C. számú fejezet bevezetésével módosítani kell. Az új fejezet e határozat I. mellékletében található. A Felügyeleti Hatóság javasolja az e határozat I. mellékletében megfogalmazott megfelelő intézkedések meghozatalát.

⁽¹⁾ A továbbiakban: az EGT-megállapodás.

⁽²⁾ A továbbiakban: a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás.

⁽³⁾ A továbbiakban: az állami támogatásokra vonatkozó iránymutatás.

⁽⁴⁾ A továbbiakban: az állami támogatásokra vonatkozó iránymutatás.

⁽⁵⁾ A közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretszabály (HL C 297., 2005.11.29., 4. o).

2. Az EFTA-államokat levélben kell értesíteni, csatolva e határozat egy példányát, valamint a mellékletet. Az EFTA-államokat felkérjük, hogy az említett javaslat kézhezvételétől számított egy hónapon belül jelezzék egyetértésüket a megfelelő intézkedéseket illetően.
3. Az Európai Bizottságot – az EGT-megállapodás 27. jegyzőkönyve d) pontjának megfelelően – e határozat és annak I. melléklete egy példányának megküldésével tájékoztatni kell.
4. A határozatot az I. melléklettel együtt az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-re vonatkozó részében, valamint EGT-kiegészítésében kell közzétenni.
5. Amennyiben az EFTA-államok elfogadják a megfelelő intézkedésekre vonatkozó javaslatot, erről (az e határozat II. mellékletében található) összefoglaló jelentést kell közzétenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-re vonatkozó részében, valamint EGT-kiegészítésében.
6. A határozat angol nyelven hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2005. december 20-án.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Einar M. BULL
elnök

Kurt JÄGER
testületi tag

MELLÉKLET

„18C. A KÖZSZOLGÁLTATÁSSAL JÁRÓ ELLENTÉTELEZÉS FORMÁJÁBAN NYÚJTOTT ÁLLAMI TÁMOGATÁSRÓL (1)**18C.1. Cél és hatály**

- (1) Az Európai Közösségek Bíróságának joggyakorlata (2) szerint a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatás bizonyos feltételek teljesülése esetén nem minősül az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak. Amennyiben azonban a közszolgáltatással járó ellentételezés nem felel meg e feltételeknek, és teljesülnek az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése alkalmazásának általános kritériumai, az ilyen ellentételezés állami támogatásnak minősül. A Hatóság véleménye szerint ez a joggyakorlat az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdése tekintetében is érvényes.
- (2) Az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2005. november 28-i 2005/842/EK európai bizottsági határozat (3) meghatározza, hogy mely feltételek között minősülnek a közszolgáltatással járó ellentételezés bizonyos fajtái az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésével összeegyeztethető állami támogatásnak, és az e feltételeknek megfelelő ellentételezéseket mentesíti az előzetes bejelentési kötelezettség alól. A határozatot az EGT-megállapodásba még nem építették be (4). Az állami támogatásnak minősülő, de a 2005/842/EK határozat hatályán kívül eső közszolgáltatással járó ellentételezésekre a szóban forgó határozat elfogadása után is vonatkozik a bejelentési kötelezettség. Ezen iránymutatás azt kívánja meghatározni, hogy az ilyen állami támogatások milyen feltételek között minősülnek az EGT-megállapodás 59. cikke (2) bekezdése értelmében az EGT-megállapodás működtetésével összeegyeztethetőnek.
- (3) Ez az iránymutatás a vállalkozásoknak az EGT-megállapodásban szabályozott tevékenységekkel kapcsolatban odaítélt közszolgáltatással járó ellentételezésekre alkalmazandó, kivéve a közlekedési ágazatot és a közszolgálati műsorszolgáltatást, mely utóbbival az EFTA Felügyeleti Hatóság közszolgálati műsorszolgáltatásra vonatkozó állami támogatási szabályok alkalmazásáról szóló iránymutatása (5) foglalkozik.
- (4) Ezen iránymutatás rendelkezései az ágazati EGT-szabályokban és intézkedésekben foglalt, közszolgálati kötelezettségekre vonatkozó szigorúbb speciális rendelkezések sérelme nélkül alkalmazandók.
- (5) Ezen iránymutatás a közbeszerzés és a verseny területén hatályos rendelkezések (különösen az EGT-megállapodás 53. és 54. cikke) sérelme nélkül alkalmazandó.

18C.2. Az állami támogatásnak minősülő, közszolgáltatással járó ellentételezés összeegyeztethetőségére irányadó feltételek**18C.2.1. Általános rendelkezések**

- (6) Az Európai Közösségek Bírósága *Altmark*-ítéletében (6) az alábbiak szerint határozta meg, hogy a közszolgáltatással járó ellentételezés mely feltételek között nem minősül állami támogatásnak:

»[...] Először a kedvezményezett vállalkozást közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával kell megbízni, és ezeket a kötelezettségeket világosan meg kell határozni [...];

(1) (Ez a fejezet a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretszabálynak felel meg, HL C 297., 2005.11.29., 4. o.)

(2) A C-280/00 sz. *Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg* kontra *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (EBHT 2003., I-7747. o.) ügyben és a C-34/01 – C-38/01 sz. *Enirisorsse SpA* (EBHT 2003., I-14243. o.) egyesített ügyekben hozott ítélet.

(3) A Bizottság 2005. november 28-i határozata az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról, HL L 312., 2005.11.29., 67. o.)

(4) (Ezért amíg a határozatot nem építik be EGT jogi keretébe, ezekre a közszolgáltatással járó ellentételezésekre a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (3) bekezdésében és II. részének 2. cikkében meghatározott általános bejelentési kötelezettségek vonatkoznak.)

(5) Az állami támogatásokra vonatkozó iránymutatás 24C. fejezete.

(6) Lásd a 2. lábjegyzetet.

[...] Másodsor, az ellentételezés számolásának alapjául szolgáló feltételeket tárgyilagos és átlátható módon előzetesen kell megállapítani, annak érdekében, hogy elkerüljék, hogy ez olyan gazdasági előnyt tartalmazzon, amely a kedvezményezett vállalkozást részesíti előnyben a versenytársakkal szemben. [...] Abban az esetben, ha a tagállam által egy vállalkozásnak a veszteségeért kifizetett ellentételezése esetén róla, anélkül, hogy az ellentételezés alapjául szolgáló feltételeket megállapították volna, később kiderül, hogy a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtása keretében egyes szolgáltatások üzemeltetése nem volt gazdaságilag életképes, az olyan pénzügyi beavatkozásnak minősül, amely a Szerződés 87. cikk (1) bekezdés szerint az állami támogatások fogalmába tartozik.

[...] Harmadsor, az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásához egészben vagy részben szükséges költségeket, figyelemmel az érintett bevételekre és a [...] méltányos nyereségre [...].

[...] Negyedsor, amikor egy adott esetben a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízott vállalkozás kiválasztása, nem közbeszerzési eljárás keretében történik, ami lehetővé tenné, hogy azt a jelöltet válasszák, aki a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatást tudja nyújtani, a szükséges ellentételezés mértékét olyan költségelemzés alapján kell megállapítani, amelyet egy átlagos, jól vezetett és közlekedési eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozásnál a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítésénél – amikor ezeket a kötelezettségeket végrehajtja –, felmerülnének, figyelemmel az érintett bevételekre és a kötelezettség végrehajtásából folyó méltányos nyereségre.«

(7) Amennyiben e négy feltétel teljesül, a közszolgáltatással járó ellentételezés nem minősül állami támogatásnak, és nem alkalmazandó rá sem az EGT-megállapodás 61. cikke, sem az EFTA-államok közötti, a Felügyeleti Hatóság és a Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás (a továbbiakban: Felügyeleti és Bírósági Megállapodás) 3. jegyzőkönyve I. részének 1. cikke. Amennyiben az EFTA-államok nem tartják be ezeket a feltételeket, és teljesülnek az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdése alkalmazásának általános kritériumai, a közszolgáltatással járó ellentételezés állami támogatásnak minősül.

(8) A Hatóság megítélése szerint az EGT-megállapodás jelenlegi fejlődési szakaszában az ilyen állami támogatás az EGT-megállapodás 59. cikke (2) bekezdése értelmében akkor nyilvánítható az EGT-megállapodással összeegyeztethetőnek, ha általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetéséhez szükséges, és nem befolyásolja a kereskedelem fejlődését olyan mértékben, amely ellentétes a szerződő felek érkeivel. Az egyensúly eléréséhez a következő feltételeknek kell teljesülniük.

18C.2.2. Valódi általános gazdasági érdekű szolgáltatások az EGT-megállapodás 59. cikke értelmében

(9) Az Európai Közösségek Bíróságának joggyakorlata szerint – amennyiben valamely ágazatra vonatkozóan nincsenek az EGT-megállapodásban erre irányadó szabályok –, az EFTA-államok nagy mérlegelési jogkörrel rendelkeznek azt illetően, hogy mely szolgáltatások minősíthetők általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak. Így a Hatóság feladata annak biztosítása, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatások meghatározását illetően ezt a mérlegelési jogkört nyilvánvaló hiba nélkül alkalmazzák.

(10) Az EGT-megállapodás 59. cikke (2) bekezdéséből kiderül, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetésével megbízott vállalkozásokat⁽⁷⁾ »sajátos feladattal« bízják meg. A közszolgáltatási kötelezettség meghatározásakor és annak vizsgálatakor, hogy az érintett vállalkozások teljesítik-e ezeket a kötelezettségeket, az EFTA-államoknak célszerű széles körben konzultációt folytatniuk, különös tekintettel a felhasználókra.

⁽⁷⁾ »Vállalkozás« alatt bármely gazdasági tevékenységet végző jogalany értendő, függetlenül a jogállásától és finanszírozásának módjától. »Közvállalkozás« alatt az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. pontjában említett jogszabály – a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló 80/723/EKG bizottsági irányelv (HL L 195., 1980.7.29., 35. o., a legutóbb a 2000/52/EK irányelvvvel [HL L 193., 2000.7.29., 75. o.] módosított és a 6/2001 vegyesbizottsági határozattal [HL L 66., 2001.3.8., 48. o. és 12. EGT-kiegészítés, 2001.3.8., 6. o., hatályba lépett: 2002.6.1.] az EGT-megállapodás XV. mellékletébe beépített irányelv) – 2. cikke (1) bekezdése b) pontjában foglalt meghatározás szerint minden olyan vállalkozás értendő, amelyre a hatóságok közvetve vagy közvetlenül meghatározó befolyást gyakorolhatnak annak tulajdonosaként, a vállalkozásban fennálló pénzügyi részesedésükön keresztül vagy a vállalkozásra vonatkozó szabályok által.

18C.2.3. A közszolgáltatási kötelezettségeket és az ellentételezés kiszámításának módszereit meghatározó eszköz szükségessége

- (11) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalma az EGT-megállapodás 59. cikke értelmében azt jelenti, hogy az állam a szóban forgó vállalkozást meghatározott feladattal bízta meg ⁽⁸⁾. A szolgáltatások nyújtására vonatkozó kritérium- és feltételkeret meghatározása továbbra is a hatóságok feladata – amennyiben az ágazatban nincsenek erre irányadó EGT-szabályok –, függetlenül a szolgáltató jogállásától és attól, hogy a szolgáltatást szabad verseny alapján nyújtja-e. Ennek megfelelően a szóban forgó vállalkozások és az állam kötelezettségeinek meghatározásához közszolgáltatási megbízásra van szükség. Az »állam« kifejezésen a központi, regionális és helyi hatóságok értendők.
- (12) Az érintett vállalkozást egy vagy több hivatalos aktus alapján kell megbízni az általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetésével, e hivatalos aktus vagy aktusok formáját az egyes EFTA-államok maguk határozhatják meg. A hivatalos aktus többek között a következőket tartalmazza:
- a) a közszolgáltatási kötelezettségek pontos jellege és időtartama;
 - b) az érintett vállalkozások és az érintett terület;
 - c) a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy speciális jogok jellege;
 - d) az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának feltételei;
 - e) a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizetésére hozott intézkedések;
- (13) A közszolgáltatási kötelezettség meghatározásakor és annak vizsgálatakor, hogy az érintett vállalkozások teljesítik-e ezeket a kötelezettségeket, az EFTA-államoknak széles körben konzultációt kell folytatniuk, különös tekintettel a felhasználókra.

18C.2.4. Az ellentételezés mértéke

- (14) Az **ellentételezés mértéke** nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével összefüggő költségeket, figyelembe véve az érintett bevételeket és a kötelezettségek teljesítéséből származó ésszerű nyereséget. Az ellentételezés összege tartalmazza az állam által vagy az állami erőforrásokból bármilyen formában odaítélt kedvezményeket. Az ésszerű nyereség magában foglalhatja a termelékenyséjavulás egy részét vagy egészét is, amelyet a vállalkozások a megállapodás szerinti korlátozott időszak alatt az állam által rájuk bízott szolgáltatások minőségi szintjének csökkentése nélkül értek el.
- (15) Az ellentételezést mindenképpen az érintett általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetéséhez kell felhasználni. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetéséhez megítélt, de valójában más piacokon való működéshez felhasznált közszolgáltatási ellentételezés indokolatlan, következésképp összeegyeztethetetlen állami támogatásnak számít. A közszolgáltatással járó ellentételezésben részesülő vállalkozás azonban általában élvezheti az ésszerű nyereséget.
- (16) A **figyelembe veendő költségek** az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésekor felmerülő költségek. Amennyiben a szóban forgó vállalkozás tevékenysége csak az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra korlátozódik, minden költségét figyelembe lehet venni. Amennyiben a vállalkozás az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokon kívül más tevékenységeket is folytat, csak az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal összefüggő költségeket lehet figyelembe venni. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz kapcsolódó költségek közé tartoznak az azok nyújtása során felmerülő változó költségek, az általános gazdasági érdekű szolgáltatások és a többi tevékenység állandó közös költségeihez való megfelelő hozzájárulás, valamint az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal összefüggő saját tőkehozam ⁽⁹⁾. Amennyiben az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetéséhez befektetések is szükségesek – különösen az infrastruktúrával összefüggésben –, ezek költségeit is figyelembe lehet venni. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokon kívüli tevékenységekkel összefüggő költségeknek fedezniük kell az összes változó költséget, az állandó közös költségekhez való megfelelő hozzájárulást és a megfelelő tőkehozamot. Ezek a költségek semmilyen körülmények között nem számíthatók be az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokba. A költségeket az előzetesen meghatározott kritériumok és az általánosan elfogadott költségelszámolási elvek alapján kell kiszámítani, amelyeket a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (3) bekezdésének megfelelő bejelentés keretében a Hatóság tudomására kell hozni.

⁽⁸⁾ Lásd különösen a C-127/73 sz. BRT kontra SABAM ügyben hozott ítéletet, IBHT 1974., 313. o.

⁽⁹⁾ Lásd a C-83/01P, C-93/01P és C-94/01P sz. Chronopost SA egyesített ügyekben hozott ítéletet, EBHT 2003., I-6993. o.

- (17) A **figyelembe veendő bevételek** legalább az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokból származó teljes bevételt tartalmaznia kell. Amennyiben a szóban forgó vállalkozás általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal összefüggésben az ésszerű nyereséget meghaladó nyereséget hozó kizárólagos vagy különleges jogokkal rendelkezik, vagy más állami kedvezményekben is részesül, akkor – az EGT-megállapodás 61. cikke értelmében történő besorolásuktól függetlenül – ezeket is figyelembe kell venni, és hozzá kell adni a bevételhez. Az EFTA-állam úgy is határozhat, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokon kívüli tevékenységekből származó nyereségeket teljesen vagy részben az általános gazdasági érdekű szolgáltatások finanszírozására kell fordítani.
- (18) Az »ésszerű nyereség« a saját tőkehozamnak az a mértéke, amely figyelembe veszi a tagállam beavatkozása következtében a vállalkozást érő kockázatot vagy kockázatmentességet, különösen ha az EFTA-állam kizárólagos vagy különleges jogokat biztosít. Ez a mérték általában nem haladhatja meg az érintett ágazat utóbbi években mért átlagát. Azokban az ágazatokban, amelyekben nem működik az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozáshoz hasonlítható vállalkozás, az összehasonlítást más EGT-államok vagy szükség esetén más ágazatok vállalkozásaival is el lehet végezni, feltéve, hogy figyelembe veszik az egyes ágazatok sajátosságait. Az ésszerű nyereség meghatározásakor az EFTA-állam ösztönző kritériumokat állapíthat meg, többek között a nyújtott szolgáltatás minősége és a termelési hatékonyság javulása tekintetében.
- (19) Amennyiben a cég általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat is nyújt és azon kívül eső tevékenységeket is folytat, a belső elszámoláson külön kell feltüntetni az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal, illetve a többi szolgáltatással összefüggő költségeket és bevételeket, valamint a költségek és bevételek elosztásának paramétereit. Amennyiben a vállalkozást több általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetésével is megbízzák – vagy azért, mert különböző hatóságok adják a megbízatást, vagy azért, mert az általános gazdasági érdekű szolgáltatások eltérő jellegűek –, a vállalkozás belső elszámolásának valamennyi általános gazdasági érdekű szolgáltatás szintjén biztosítania kell, hogy nem merül fel túlkompenzáció. Ezek az elvek nem érintik az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. pontjában említett jogszabály (a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló módosított 80/723/EKG bizottsági irányelv) rendelkezéseit azokban az esetekben, ahol ez a jogszabály alkalmazandó.

18C.3. Túlkompenzáció

- (20) Az EFTA-államnak rendszeresen ellenőriznie vagy ellenőriztetnie kell, hogy nem történt-e túlkompenzáció. Mivel a túlkompenzáció szükségtelen az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetéséhez, ezért összeegyeztethetetlen állami támogatást jelent, és vissza kell fizetni az államnak, valamint a jövőre nézve naprakésszé kell tenni az ellentételezés kiszámításának paramétereit.
- (21) Amennyiben a túlkompenzáció összege nem haladja meg az éves ellentételezés összegének 10 %-át, a túlkompenzáció átvihető a következő évre. Egyes általános gazdasági érdekű szolgáltatások – különösen a speciális beruházásokkal kapcsolatos – költségei évről évre jelentősen változnak. Ilyen esetekben az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetéséhez egyes években kivételesen 10 % fölötti túlkompenzációra is szükség lehet. A 10 %-ot meghaladó túlkompenzáció konkrét esetét meg kell indokolni a Hatóságnak küldött értesítésben. A helyzetet azonban az adott ágazat helyzete alapján meghatározott időközönként – de legalább négyévenként – felül kell vizsgálni. Az időszak végén megállapított túlkompenzációt vissza kell fizetni.
- (22) A túlkompenzáció felhasználható az egyazon vállalkozás által működtetett más általános gazdasági érdekű szolgáltatás finanszírozására, az átcsoportosítást azonban fel kell tüntetni a vállalkozás elszámolásában, és az ezen iránymutatásban megállapított szabályok és elvek alapján kell elvégezni, különösen az előzetes bejelentés tekintetében. Az EFTA-államok biztosítják az átcsoportosítás megfelelő ellenőrzését. Erre az EGT-megállapodás XV. melléklete 1. pontjában említett jogszabályban (a módosított 80/723/EGT bizottsági irányelv) meghatározott átláthatósági szabályok alkalmazandók.
- (23) A túlkompenzáció összege nem állhat továbbra is a vállalkozás rendelkezésére azon az alapon, hogy az EGT-megállapodással összeegyeztethető támogatásnak számítana (például környezetvédelmi támogatás, foglalkoztatási támogatás és kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatás). Amennyiben valamely EFTA-állam ilyen támogatást kíván nyújtani, a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (3) bekezdésében megállapított előzetes bejelentési eljárást kell alkalmazni. Csak a Hatóság által engedélyezett támogatás folyósítható. Amennyiben a támogatás összeegyeztethető valamely csoportmentességről szóló rendelettel, teljesíteni kell az abban foglalt feltételeket.

18C.4. A Hatóság határozataihoz kapcsolódó feltételek és kötelezettségek

- (24) A Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 7. cikke (4) bekezdése⁽¹⁰⁾ szerint a Bizottság megengedő határozatában olyan feltételeket határozhat meg, amelyek teljesítése esetén egy támogatás az EGT-megállapodás működésével összeegyeztethetőnek minősül, és olyan kötelezettségeket állapíthat meg, amelyek biztosítják a határozat betartásának ellenőrzését. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások területén mindenképp azért van szükség feltételekre és kötelezettségekre, hogy az egyes vállalkozásoknak ítélt támogatás ne vezethessen túlkompenzációhoz. Ezért – az egyes általános gazdasági érdekű szolgáltatások konkrét helyzetének fényében – időszakos jelentésekre vagy egyéb kötelezettségekre lehet szükség.

18C.5. Az iránymutatás alkalmazása

- (25) Ez az iránymutatás a Hatóság általi elfogadásától alkalmazandó. Érvényessége hatályba lépése után hat évvel ér véget. A Hatóság a hatályvesztés előtt az EFTA-államokkal való konzultációt követően – az EGT-megállapodás működésének fejlődésével összefüggő fontos okokból kifolyólag – módosíthatja ezt az iránymutatást. Négy évvel ezen iránymutatás elfogadását követően a Hatóság hatásvizsgálatot végez a tényszerű információkra és a Hatóság által az EFTA-államoktól származó adatok alapján tartott széles körű konzultáció eredményeire építve. A hatásvizsgálat eredményeit eljuttatja az EFTA-államokhoz.

- (26) A Hatóság valamennyi bejelentett támogatási projektre alkalmazza ezen iránymutatás rendelkezéseit, és az iránymutatás elfogadását követően akkor is határozatot hoz a projektekről, ha azokat még az elfogadás előtt jelentették be. A bejelentés nélküli támogatások esetében a Hatóság a következő rendelkezéseket alkalmazza:

— amennyiben a támogatást ezen iránymutatás elfogadása után nyújtották, ezen iránymutatás rendelkezései;

— minden más esetben a támogatás idején hatályos rendelkezések.

18C.6. Megfelelő intézkedések

- (27) A Hatóság azt javasolja, hogy a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikke (1) bekezdése értelmében vett megfelelő intézkedésként az EFTA-államok az iránymutatásról való értesítésüket követő 18 hónapon belül hangolják össze ezen iránymutatással a közszolgáltatással járó ellentételezéssel kapcsolatos hatályos rendszerüket. Az EFTA-államok a határozatról kapott értesítést követő egy hónapon belül megerősítik a Hatóságnak, hogy egyetértenek a megfelelő intézkedésekre irányuló javaslattal. A válasz elmaradását a Hatóság úgy értelmezi, hogy az érintett EFTA-állam nem ért egyet a javaslattal.

⁽¹⁰⁾ Ez megfelel az EK-Szerződés 88. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendeletnek.”